

Folkhälsomyndigheten

Strålskyddsmyndigheten
Emil.Bengtsson@ssm.se
171 16 Stockholm

Handläggare
Henry Stegmayr
Dnr 4958/2014

Datum
2014-09-22
Sida
1 (2)

Svar avseende SSM:s frågeställningar dnr2014-3196-3.

Folkhälsomyndigheten lämnar följande svar:

Vilket ansvarsområde har ni inom radon, och var regleras detta?

Folkhälsomyndigheten är tillsynsvägledande myndighet enligt miljötillsynsförordningen (2011:13) 3 kap. 4a §. Ansvaret avser vägledning angående olägenhet för hälsan i relation till olika miljöer (miljöbalken 9 kap). Radon i inomhusmiljön är en sådan miljöfaktor som myndigheten ska lämna vägledning om (Förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd 33§). Folkhälsomyndigheten ska också lämna underlag för tillämpningen av plan- och bygglagen (2010:900) med avseende på hälsofrågor, svara för kunskapsuppbyggnad och förmedla relevant kunskap till kommuner och andra berörda samhällssektorer och medverka till minskad negativ miljöpåverkan på människors hälsa (instruktion för Folkhälsomyndigheten).

Beskriv hur ni arbetar med radonfrågan, både internt och gentemot kommunerna som har det operativa tillsynsansvaret?

Tillsynsvägledningen ges på flera olika sätt. Myndigheten har gett ut Allmänna råd om radon inomhus (FoHMFS 2014:16) med riktvärden. Vi ordnar och deltar i regelbundna större möten/utbildningsdagar, ett 10-tal per år, med kommunernas miljö- och hälsoskyddskontor och länsstyrelserna för att diskutera tillsynsfrågor. Vi besvarar också ett stort antal frågor, via telefon eller epost, från tillsynsmyndigheterna. Frågor kan också komma från allmänheten, fastighetsägare, företag eller andra myndigheter. Folkhälsomyndigheten har också arrangerat konferenser om hälsosam samhällsplanering, där radonfrågan varit en aspekt. Frågor om radon ingår också i den miljö- och folkhälsorapportering som myndigheten ansvarar för. Myndigheten deltar också i samverkansgruppen för radon.

Hur många persondagar lägger er myndighet ner på radonfrågan?

Det varierar mellan åren och om en särskild satsning på radon är aktuell. Ett år utan särskild radonsatsning, ca 30 persondagar.

Hur många medarbetare på er myndighet är inblandade i radonfrågan?

En utredare har radon som särskilt ansvarsområde (bland andra ansvarsområden) men totalt 5-6 personer hanterar tillfälligtvis och återkommande frågan (för total omfattning se antal persondagar).

Vilken budget har ni för radonrelaterad verksamhet?

Utöver de löpande personalkostnaderna kan vid särskilda satsningar finnas behov att köpa tjänster av kvalificerad miljömedicinskt kompetens, några hundra tusen kr per uppdrag.

Hur tycker ni att nuvarande ansvarsfördelning fungerar? Hur skulle ni vilja förändra den för en mer effektiv hantering av radonfrågan?

Vi tycker nuvarande ansvarsfördelning fungerar bra och ser inget behov av att förändra denna.

Som konstaterats har Folkhälsomyndigheten, förutom skriftlig tillsynsvägledning, kontinuerliga kontakter med den lokala myndighetens arbete, den kommunala nämnden för miljö- och hälsoskyddsfrågor, med träffar, seminarier och telefon och mejlkontakter om radonfrågor. Nämnden behöver i varje enskilt tillsynsärende bedöma hur, var och när radonmätningar ska göras. I detta ligger att bedöma hur resultaten ska följas upp och vilka åtgärder som kan krävas enligt miljöbalken. I miljöbalken är omständigheterna i det enskilda fallet viktigt, vilket gör behovet att tillsynsvägledning speciellt stort, eftersom den skriftliga vägledningen med nödvändighet måste vara tämligen generell och övergripande. (Detta är också orsaken till att den skriftliga vägledningen sker genom allmänna råd och inte föreskrifter.) Kontakterna med Folkhälsomyndigheten är mycket uppskattade och Folkhälsomyndigheten har ett uppbyggt kontaktnät med alla Sveriges 290 kommuner. Folkhälsomyndigheten ser det som viktigt med denna kontakt för att utveckla tillsynen av radonfrågor. I den utredning om tillsynsvägledningen på miljöområdet som Statskontoret nyligen redovisat (Vägledning till en bättre tillsyn) konstateras också att Folkhälsomyndigheten överlag får goda omdömen från målgrupperna.

Radon är en fråga som inte kan ses separat utan den hänger i högsta grad ihop med miljöbalkens krav på luftkvalitet och ventilation samt kravet på att fastighetsägaren ska bedriva en egenkontroll i vilken olika riskfaktorer inomhus ska bedömas och förebyggande åtgärdas. Vi anser att det är effektivast att en och samma myndighet håller i den centrala tillsynsvägledningen vad gäller olika luftföroreningar och hälsopåverkan för en och samma inomhusmiljö. Skiljelinjen mellan olika myndigheters ansvar bör i stället, som nu, fortsätta att vara vilken typ av miljö som respektive myndighet ansvarar för. Dessutom är det så att de olika lagstiftningar som berör området har olika utgångspunkter och villkor och tillämpningen av en lagstiftning är inte direkt överföringsbar till en annan.

Vi anser att myndigheternas radongrupp är en bra samverkansform för bl.a. övergripande diskutera tillämpningsområden, radonfrågor och informationsinsatser t.ex. till allmänhet.

Med vänlig hälsning

Henry Stegmayr
0102052952
henry.stegmayr@folkhalsomyndigheten.se